

PROGRAMY NA ROZVOJ KOMPETENCÍ K UDRŽITELNÉMU ROZVOJI VE VZTAHU K SOCIÁLNÍMU PILÍŘI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Název projektu: 51_ FZŠ Brdičkova

Reg. č. projektu: CZ.07.4.68/0.0/0.0/19_068/0001461

OBSAH

Úvodní slovo	1
„Dobrý den, sousede!“, aneb soužití obyvatel z různých kulturních prostředí	2
Kultura pro všechny, aneb krása povznáší nejen bohaté	5
Kdo tu s námi žije	9
Vyprávěj, aneb příběhy všedního dne	12
Doprava s rozumem, aneb co může ovlivnit každý z nás	16
Společně to zlepšíme 1	21
Společně to zlepšíme 2	27
Všechno nejlepší k narozeninám	30
Prozkoumáme okolí 1	33
Prozkoumáme okolí 2	35

ÚVODNÍ SLOVO

Milé kolegyně, milí kolegové,

dostává se k vám soubor deseti metodik vypracovaných v rámci projektu 51_ FZŠ Brdičkova, CZ.07.4.68/0.0/0.0/19_068/0001461. Naším cílem a úkolem bylo vypracovat metodiky, které by rozvíjely kompetence k udržitelnému rozvoji ve vztahu k sociálnímu pilíři.

Pracovali jsme na tématech spojených s multikulturou, generačním sblížením a porozuměním, opírali se o sociální pilíř a netušili jsme, jak nadmíru aktuální a potřebná témata to budou v okamžiku dokončení naší práce. Začali jsme na nich pracovat v době covidu a dokončili je v době, kdy do České republiky přicházejí ukrajinské děti, mámy, babičky a dědečkové. Školy začleňují žáky z Ukrajiny a hledají způsoby, jak zajistit ukrajinským dětem nejen vzdělání, ale také pomoc najít nové kamarády, navázat vztahy v novém a pro ně neznámém prostředí.

Přeji nám všem, abychom touto zkouškou lidství prošli s otevřeným srdcem a s rozumem v hrsti.

Zároveň chci poděkovat obětavým a laskavým kolegům ze ZŠ Brdičkova, kteří se ujali úlohy ověření metodik v praxi. Při tvorbě metodik jsme doufali, že se dostanou do rukou učitelů, kteří s námi budou spolupracovat a zároveň budou schopni poskytnout nám konstruktivní zpětnou vazbu, abychom mohli metodiky „doladit“ do co nejharmoničtější podoby. A na takové kolegy jsme v ZŠ Brdičkova v Praze 13 narazili. Převeliké díky jim za to!

Přejeme vám, ať si z metodik vyberete to, co shledáte pro rozvoj kompetencí vašich žáků podnětné. A metodikám přejeme, ať najdou své uplatnění v našich školách.

Realizační tým KA05

„DOBŘÍ DEN, SOUSEDE!“

ANEB SOUŽITÍ OBYVATEL Z RŮZNÝCH KULTURNÍCH PROSTŘEDÍ

ANOTACE

Lidé z různých prostředí mají různorodé zvyky. Některé skupiny obyvatel jsou rezervované, jiné velmi otevřené. Projevuje se to i ve vzájemné interakci jednak mezi členy stejné skupiny, jednak mezi lidmi z různých skupin. A tato pestrá škála obyvatel se potkává den co den na jednom místě – v panelovém domě, kde všichni bydlí. Takto nastolené téma o vzájemném respektu jinakosti a zároveň nutnosti být ohleduplný k ostatním, žáci rozvinou v simulační hře, jejímž cílem bude vytvořit domovní řád. Žáci se seznámí s tím, jak rozličně se různé národy zdraví. Při hraní rolí vyzkouší různé formy pozdravů. Zároveň změří míru hluku, kterou svým chováním obyvatelé paneláku vytváří.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Cíl lekce:

- Žáci se vcítí do situace někoho jiného
- Žáci se seznámí s různými druhy pozdravů a vyzkouší si jejich využití při hraní rolí

ČASOVÁ NÁROČNOST

3 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1. stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

pracovní list
psací potřeby
dvě čtvrtky A3

+ pro vyhledávání dalších informací
možno využít PC
s připojením k internetu

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

individuální
skupinová

„DOBŘÍ DEN, SOUSEDE!“

ANEB SOUŽITÍ OBYVATEL Z RŮZNÝCH KULTURNÍCH PROSTŘEDÍ

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod:

Praha je město, ve kterém žijí lidé z různých koutů nejen České republiky, ale i Evropy a světa. Mají různé zvyklosti, které se mohou hodně lišit. Budeme se věnovat tomu, jak se lidé zdraví. Jinak se zdraví lidé v Česku, jinak lidé v jiných zemích světa.

2. Otázky, které na začátku položíme žákům:

- Proč se lidé zdraví?
- Jaké pozdravy znáš?
 - Na čtvrtku A3 žáci píší pozdravy v českém jazyce.
- Zdraví se lidé z různých zemí různě?
- Jaké pozdravy z jiných zemích či skupin obyvatel znáš?
 - Na čtvrtku A3 žáci píší pozdravy v ostatních jazycích.
- Umíš pozdravit beze slov?

3. Úkoly:

- Žáci si představí, že žijí v panelovém domě. Na chodbě domu potkávají různé lidi. Každý žák vymyslí jednoho obyvatele panelového domu a vyplní o něm informace do PL (jméno, věk, profese, s kým žije v bytě, jaké má zájmy, má-li domácí zvíře).
- Žáci ve dvojicích hrají scénku: jimi vymyšlené postavy se potkají, pozdraví se a vedou krátký rozhovor. Je vhodné měnit zadání nejen střídáním žáků, ale také určit jiné místo setkání (např. na chodbě panelového domu, v obchodě, na ulici, ve výtahu, na tramvajové zastávce, na hřišti, apod.)
- Zjistěte, jak se zdraví v zemích, ze kterých pocházejí vaši spolužáci. Pokud nemáte mezi spolužáky nikoho z jiné země nebo jiné národnostní skupiny, vyberte zemi, která vás zajímá a zjistěte, jak se v ní lidé zdraví.

ČASOVÁ NÁROČNOST

3 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1. stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

pracovní list
psací potřeby
dvě čtvrtky A3

+ pro vyhledávání
dalších informací
možno využít PC
s připojením k
internetu

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

individuální
skupinová

„DOBŘÍ DEN, SOUSEDE!“

ANEB SOUŽITÍ OBYVATEL Z RŮZNÝCH KULTURNÍCH PROSTŘEDÍ

METODICKÁ ČÁST

+ **Rozšiřující aktivita:**

Při přehrávání scénky ostatním spolužákům změříme hlukoměrem míru hluku a porovnáme ji.

4.Reflexe:

Zdraví se lidé stejně nebo jsou v pozdravech rozdíly?
Zdraví se stejně kamarádi a lidé, kteří se neznají?

+ **Rozšiřující aktivita pro žáky vyšších ročníků:**

Žáci zjistí, kdy vznikl Světový den pozdravů a jaký je jeho cíl.
Žáci se zamyslí nad významem domovního řádu a ve skupinách zformulují zásady domovního soužití, zvláštní pozornost věnují pořádku a klidu v domě.

Úkol:

- Žáci se rozdělí do skupin po třech až čtyřech. V každé skupině vymyslí 5 pravidel domovního řádu. Zapiší je na papír.
- Každá skupina představí svá pravidla a napíše je na tabuli.
- Ze všech pravidel, která jsou na tabuli, vybere třída 8 pravidel domovního řádu. Metoda výběru může být např. hlasování.

ČASOVÁ NÁROČNOST

3 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

pracovní list
psací potřeby
dvě čtvrtky A3

+ pro vyhledávání dalších informací možno využít PC s připojením k internetu

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

individuální
skupinová

KULTURA PRO VŠECHNY

ANEB KRÁSA POVZNÁŠÍ NEJEN BOHATÉ

ANOTACE

Žáci se zamyslí a poté ověří, zda je v jejich čtvrti dostatek kulturních příležitostí pro všechny.

Nejprve si zahrají hru, která jim umožní rozlišit, co je kultura a k čemu je vlastně dobrá. Poté představí spolužákům tu kulturu, kterou sami znají, tvoří nebo konzumují. Žáci vytvoří mapu kulturních příležitostí v jejich regionu. Zvláštní důraz bude kladen na finanční náročnost jednotlivých druhů kulturního vyžití.

Co hrozí, bude-li kultura dostupná jen bohatým?

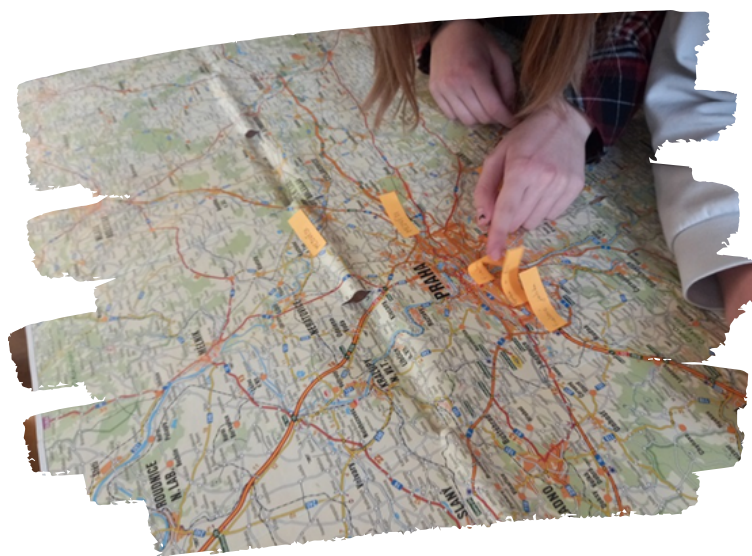
Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Cíl lekce:

- Žák je schopný definovat, co to je kultura a proč je důležitá
- Žák identifikuje své vlastní kulturní zájmy
- Žáci zjistí, jak je to s kulturou v jejich čtvrti
- Žáci si uvědomí potřebnost kultury pro všechny

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety
internet
psací potřeby
papír
mapy Prahy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

individuální
skupinová

KULTURA PRO VŠECHNY

ANEBO KRÁSA POVZNAŠÍ NEJEN BOHATÉ

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Pojem kultura je velmi rozsáhlý a zasahuje veliké množství lidských činností materiálního a nemateriálního původu. Pro potřeby 2. stupně ZŠ se v tomto případě omezíme na nemateriální část a pouze výběr ze všech dostupných možností. Pedagog pak má možnost rozšířit obsah dle relevantní látky, kterou případně vyučuje. Obecně můžeme kulturu definovat jako chování a normy v lidských společnostech, víru, umění a zvyky. Tyto poznatky pak můžeme využít pro zkoumání kulturního poznání každého z nás.

2. Otázky, které na začátku položíme žákům:

- Co je to kultura? (jak se chováme, čemu věříme, jaké máme zvyky a jakému typu umění se vystavujeme – to vše nás ovlivňuje, případně my ovlivňujeme ostatní skrze naše kulturní předpoklady; kultura může být ve společnosti, ale třeba i jen v rodině)
- Jaké příklady kultury zažíváme v našem životě? – pedagog zapisuje na tabuli, na co žáci přijdou (*tradiční jídlo – svíčková; zvyky – pouštíme starší sednout v autobusu; sport a hry – fotbal, člověče nezlob se; víra – Velikonoce; hudba; divadlo; umění; tanec; film ...*)

3. Úkoly/Hra:

- Žáci si vytvoří kartičky se svým jménem, na které napíší, jaké příklady kultury z tabule se jich týkají, a ke každé napíší jeden až dva příklady
- Kartičky se poté smíchají v „klobouku“ a náhodně se takto vytvoří dvojice, které spolu dále pracují

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2. stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety
internet
psací potřeby
papír
mapy Prahy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

individuální
skupinová

KULTURA PRO VŠECHNY

ANEB KRÁSA POVZNÁŠÍ NEJEN BOHATÉ

METODICKÁ ČÁST

- Každá dvojice si porovná své kartičky a snaží se najít, co mají společného. Pokud nic nenajdou z toho, co mají napsaného na kartičkách, snaží se vymýšlet další možnosti tak, aby měli alespoň tři věci společné
- Následují dvě možnosti vyhledávání placených kulturních akcí:
 - Otevřou na tabletech stránku a najdou na ní kulturní akce v Praze, které je společně zajímaví. Daná stránka odkazuje na kulturní akce v celé Praze.
 - Otevřou na tabletech následující stránku a najdou na ní kulturní akce v Praze 13, které je společně zajímaví. Daná stránka odkazuje na kulturní akce v Praze 13.
- Žáci najdou kulturní akce v Praze zdarma, které je zajímaví. Mohou použít následující odkazy.
 - <http://www.kamvpraze.info/zdarma.htm>
 - <https://www.vstupzdarma.cz/>
- Žáci zváží, jestli je dostatek kulturních akcí v Praze 13 popřípadě v celé Praze. Pokud zjistí, že jim žádná nevyhovuje, pak se mohou rozhodnout pro vlastní kulturní vyžití, které souvisí s těmi, které jsou napsané na tabuli. V každém případě vysvětlí, proč se rozhodli pro nabízenou akci nebo pro vlastní vyžití (např. vlastní produkci jako je zpěv, divadlo, hra na hudební nástroj, malba, sochaření, fotografování apod.) a proč případně není dostatek požadovaného kulturního vyžití v okolí. Místo kulturní akce pak zaznamenají na mapu Prahy.
- Každá dvojice představí ostatním dvě akce zdarma ze svého seznamu a dvě akce za úplatu ze svého seznamu. Napíší tyto akce na tabuli, jeden sloupeček akce zdarma, druhý sloupeček akce za úplatu (včetně ceny).

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety
internet
psací potřeby
papír
mapy Prahy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

individuální
skupinová

KULTURA PRO VŠECHNY

ANEB KRÁSA POVZNÁŠÍ NEJEN BOHATÉ

METODICKÁ ČÁST

4. Reflexe:

S žáky jsme prošli různé kulturní akce jak veřejné, tak i vlastní s různou finanční náročností. Se žáky reflektujeme nad nabídkou kulturních akcí, jestli jich je dostatek v dostupné vzdálenosti a jak jsou finančně náročné. Zeptáme se žáků, jaká cena za kulturní akce je podle nich přijatelná a co by se stalo, kdyby cena byla příliš vysoká, a tedy by byla jenom pro bohaté. Vadilo by to? Změnilo by to něco?

Odkazy:

Akce a kultura za úplatu

- <https://www.informuji.cz/akce/praha/>
- <https://www.informuji.cz/akce/praha/misto/praha-13/>

Kulturní akce zdarma

- <http://www.kamvpraze.info/zdarma.htm>
- <https://www.vstupzdarma.cz/>

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety
internet
psací potřeby
papír
mapy Prahy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

individuální
skupinová

KDO TU S NÁMI ŽIJE

ANOTACE

Žáci na základě dostupných zdrojů zjistí demografické složení obyvatel okolí školy (městská část) a procvičí si práci s tabulkami a textem. Dle zjištěných poznatků zjistí, jaké skupiny spoluobčanů jsou v místě nejvíce zastoupené, zamyslí se nad jejich potřebami, a zmapují veřejné i komerční služby, které jsou v lokalitě dostupné.

Žáci se vcítí do různých skupin obyvatel, využijí vlastní empatii a seznámí se se složením obyvatel ve svém okolí.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Cíle lekce:

- Žáci se seznámí s demografickou situací v městské části Praha 13
- Žáci se vcítí do různých věkových skupin a jejich potřeb
- Žáci zjistí, jaké služby jsou v okolí školy a zhodnotí, které služby jsou nedostatečné či úplně chybí

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

notebook
interaktivní panel
mobilní telefon

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

KDO TU S NÁMI ŽIJE

METODICKÁ ČÁST

1. Otázky, které na začátku položíme žákům:

- Která věková skupina je mezi obyvateli podle vás nejvíce zastoupena?
- Jaké známe příklady služeb? – odpovědi zaznamenáváme na tabuli (například školství, zdravotní péče, maloobchod, kadeřnictví, ubytování, stravování, rekreace, sport, sociální služby, městské služby – např. svoz odpadu, pošta a mnoho dalšího)
- Je pro nejvíce zastoupené věkové skupiny obyvatel dostatek různých služeb?

2. Úkol:

- Rozdělíme žáky do skupin po třech až čtyřech žácích
- Žáci si otevřou stránku <https://bit.ly/3jOuUdO>, která je odkáže na Český statistický úřad, kde zjistí, jak je to s věkovým složením obyvatel Prahy 13.
- Pro práci použijí sloupec s rokem 2020, kde zjistí, která věková skupina je nejsilnější. Mohou vypočítat aritmetický průměr věkového složení populace.
- Z nabízených věkových skupin si vyberou pět skupin, které si poznamenají na papír
- Do každé vybrané věkové skupiny se pokusí vcítit a mají za úkol vyhledat, jaké služby jsou pro tyto skupiny dostupné v lokalitě v blízkosti školy (alespoň tři pro každou věkovou skupinu). Každá specifická služba může být použita pouze jednou, i když se hodí pro více skupin
 - Použít mohou:
 - své znalosti z okolí
 - mapy.cz
 - maps.google.com
 - jiné ověřené zdroje
- Vše si pečlivě poznamenají a zvažují, jestli je služba, které by bylo v okolí nedostatek nebo dokonce zcela chyběla

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

notebook
interaktivní panel
mobilní telefon

DOPORUČENÉ MÍSTO
REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

KDO TU S NÁMI ŽIJE

METODICKÁ ČÁST

- Žáci porovnají potřebnost a využitelnost jednotlivých zařízení a diskutují o jejich udržitelnosti do budoucna
- Každá skupina představí spolužákům, co zjistila

+ Alternativa:

Žáci navštíví ÚMČ a získají potřebné demografické údaje a informace o službách v městské části.

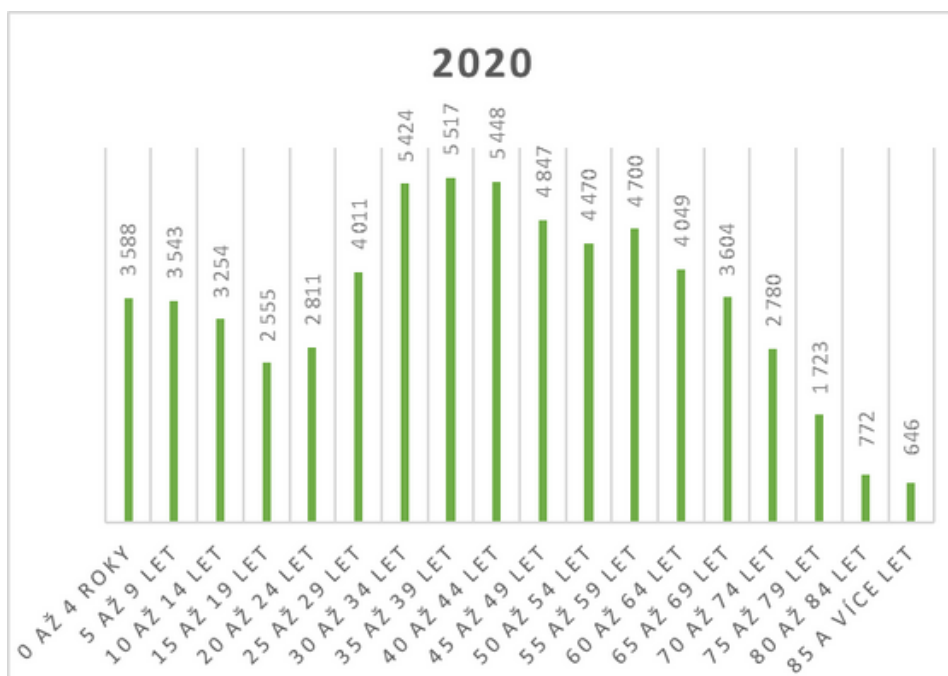
3. Reflexe

Na závěr společně zapřemýšlíme, na co jsme přišli, jak se díváme na potřeby různých věkových skupin a jak moc jsme měli podobný či rozdílný pohled na tyto potřeby. Zároveň zvažujeme, jaké služby se ve skupinách nejvíce vyskytovaly, a které se třeba nevyskytly vůbec.

Příklad dat:

Počet a věkové složení obyvatel Prahy 13 k 31.12. 2020 (ČSÚ):

<https://bit.ly/3jOuUdO>

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

notebook
interaktivní panel
mobilní telefon

DOPORUČENÉ MÍSTO
REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

VYPRÁVĚJ

ANEB PŘÍBĚHY VŠEDNÍHO DNE

ANOTACE

Žáci se zamyslí nad životem seniorů ve svém okolí, nad svým vlastním přístupem k nim, nad svou ochotou a možnostmi pomoci seniorům v každodenním životě. Formou storytellingu se žáci stanou tvůrci příběhu. Forma storytellingu umožňuje kreativní zapojení žáků do tématu každodenního života seniorů. Různé dokončení nastoleného počátku příběhu žáci v pracovních skupinách představí spolužákům.

Na závěr žáci společně proberou, který příběh je nejvíce zaujal a proč.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Cíl lekce:

- Žáci se seznámí s tím, co znamená, když je někdo senior
- Uvědomění si, co mají žáci společného se seniory
- Vyzkouší si, jaké to může být, když je někdo senior, jaké může mít potíže
- Dokončí připravený začátek příběhu, ve kterém pak reflektují, co o seniorech ví a jak je potřeba k nim přistupovat

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

kreky (bez příchuti)
izolepa
psací potřeby
papír
prezentace
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

VYPRÁVĚJ

ANEB PŘÍBĚHY VŠEDNÍHO DNE

METODICKÁ ČÁST

1. Otázky, které na začátku položíme žákům:

- V jakém roce života jsou lidé považováni za seniory? (60-65 let)
- Jsou prarodiče senioři?
- Jaké máš zajímavé zážitky s prarodiči?
- Co znamená, když je někdo prarodičem a jakou mají prarodiče roli v rodině?
- Co máš společného s prarodiči?
- Jaké mohou mít senioři potíže?

2. Úkol:

Vžij se do seniora – jak se změní smysly a dovednosti seniorů ve stáří?

- Zrak – žákům ukážeme rozmazané obrázky (viz příloha) a žáci zkusí rozluštit, co který obrázek znamená. Po hádání ukážeme všechny obrázky zaostřené
- Paměť – bez čekání schováme všechny obrázky a žáci si snaží vzpomenout a zapsat, které viděli
- Chuť – žákům nabídneme krekry (bez chuti) a ptáme se jich, jak chutnají
- Obratnost – žáci si k sobě izolepou přilepí dva páry prstů (např. malíček a prsteníček a zvláště ukazováček a prostředníček) a to tak, že palec zůstává volný. Poté se snaží napsat krátkou libovolnou zprávu.
- Sluch – všichni si pevně přikryjí uši dlaněmi při každém slovu, které pedagog řekne. Po vyřknutí slova pedagogem žáci zapíší, co se domnívají, že slyšeli.

Průběžně dle potřeby reflektujeme nad tím, jak lehký či obtížný daný úkol byl a na závěr se zamyslíme, jak moc náročné můžou každodenní úkoly pro seniora být.

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2. stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

kekry (bez příchuti)
izolepa
psací potřeby
papír
prezentace
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

VYPRÁVĚJ

ANEB PŘÍBĚHY VŠEDNÍHO DNE

METODICKÁ ČÁST

3. Příběh:

- Žáky rozdělíme do skupin po třech až čtyřech
- Žákům přečteme následující příběh:

Babička s dědečkem žijí v panelovém bytě ve Stodůlkách s jejich dětmi. Jednoho dne se rozhodli, že se všichni společně vydají nakupovat. Je potřeba koupit mléko, rohlíky, salám a něco dobrého pro každého. Všichni dorazili do obchodu, když v tom ...

- Žáci mají za úkol:
 - Zamyslet se nad tím, co se mohlo stát
 - žáci mohou vymyslet více možností, avšak je potřeba, aby vybrali pouze jednu – použití více možností jim může příliš zkomplikovat celý příběh
 - příběh by měl být relevantní k tomu, jak se seniorům žije a jak my mladší můžeme pomoci
 - Žáci si napíšou pouze klíčová slova příběhu
 - Dle klíčových slov představí, co se stalo
- Po vyslechnutí všech příběhů se žáci zamýšlí nad rozdílností nebo podobností příběhů a jak takové příběhy probíhají ve skutečném světě

+ Rozšiřující aktivita:

- Žáci mohou vytvořit animaci nebo video na příběh, který vytvořili
- Žáci mohou napsat alternativní zahájení storytellingu: např. babička žije sama v panelovém bytě

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

kreky (bez příchuti)
izolepa
psací potřeby
papír
prezentace
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

VYPRÁVĚJ

ANEB PŘÍBĚHY VŠEDNÍHO DNE

Přílohy:

Powerpointová prezentace – Zrak-pamet.pptx

Odkazy:

https://www.youtube.com/watch?v=PtRCIGo38H0&ab_channel=EvaM%C3%A1%C4%8Dov%C3%A1

v=PtRCIGo38H0&ab_channel=EvaM%C3%A1%C4%8Dov%C3%A1

JAN NERUDA: DĚDOVA MÍSA

V kamnech praská, dědek každou chvílí
svadlé ruce sobě zahřívá,
kolo vrčí, syn si s prací pílí,
nádobu si z dřeva vyrývá.

Kolečko si divnou píseň šumí,
vnoučeti se očka kmitají -
"Hele, co náš táta všecko umí,
jak mu tříštky z rukou létají!

Dřevo ukradl jsi v panském lese -
komu děláš z něho koryto?"
"Dědovi; - již se mu ruka třese,
nádobí už všechno rozbito."

"Nauč mne to!" - "Vida toho kluka,
nač by tvá to ruka uměla?!"
"Až se tobě třásti bude ruka,
koryto ti synek udělá!"

V kamnech praská, dědek shrben pláče,
svadlé ruce syn mu zulíbá,
kolo mlčí, vnouče kolem skáče -
"Táto, proč se kolo nehýbá?"

Knihy veršů (1968)

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

kreky (bez příchuti)
izolepa
psací potřeby
papír
prezentace
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

DOPRAVA S ROZUMEM

ANEB CO MŮŽE OVLIVNIT KAŽDÝ Z NÁS

ANOTACE

Představíme si s žáky jednotlivé druhy dopravy a poukážeme na udržitelnost jednotlivých forem a jak jejich využívání v určitých lokalitách ovlivňuje kvalitu života. Upozorníme na zdravotní rizika z dopravy – po diskuzi s žáky, kdy jim bude dát prostor se nad riziky samostatně zamyslet. Dále se zaměříme na bezpečnost v dopravě a budeme v rámci diskuse hledat možnosti, jak bezpečnost a udržitelnost dopravy ovlivnit v našem regionu. Praktickou činností v hodině bude vyznačení míst v okolí školy, kde se žáci po cestě do školy a ze školy necítí bezpečně a zkusíme se zamyslet nad opatřeními, která by tato místa eliminovala.

Zmíníme mezinárodní i lokální projekty týkající se dopravy a dle času představíme řešení situace udržitelnosti ve světových metropolích.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Cíle lekce:

- Žáci se seznámí s různými druhy dopravy a jak každý ovlivňuje prostředí, ve kterém žijeme
- Žáci si uvědomí, jak jsou různé druhy dopravy bezpečné či nikoliv
- Žáci kriticky zhodnotí bezpečnostní dopravní situaci v okolí školy a navrhnou úpravy pro zvýšení bezpečnosti
- Žáci získají představu, do jakých projektů zaměřených na udržitelnost v dopravě se budou moci během roku zapojit

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

DOPRAVA S ROZUMEM

ANEB CO MŮŽE OVLIVNIT KAŽDÝ Z NÁS

METODICKÁ ČÁST

1. Otázky a úkoly:

- Druhy dopravy a jak každá ovlivňuje životní prostředí
 - S žáky se zamyslíme nad tím, jaké druhy dopravy je možné využít v okolí školy (může být jakýkoliv druh osobní i hromadné dopravy) – s žáky se snažíme přijít alespoň na deset druhů dopravy. Každou dopravu zaznamenáme na tabuli. Poté se zamýšlíme, jak každý druh dopravy ovlivňuje životní prostředí podle následujících kritérií: vypouštění škodlivých látek, hluk, vibrace, zastavení prostoru. Ke každému způsobu ovlivnění přiřadíme číslo 1-10, kdy 1 znamená, že životní prostředí ovlivňuje minimálně a 10 znamená, že životní prostředí ovlivňuje nejvíc. Na konci každého řádku body sečteme a získáme žebříček dopravy tak, jak si myslíme, že ovlivňuje životní prostředí.
 - Seznam napsaný na tabuli může vypadat následovně:

Druh dopravy	Znečištění	Hluk	Vibrace	Zabírání přírody	Celkem bodů
Autobus	7	7	5	8	27
Kolo	1	1	2	3	7
Tramvaj	3	8	5	7	23
...

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1. stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

DOPRAVA S ROZUMEM

ANEB CO MŮŽE OVLIVNIT KAŽDÝ Z NÁS

METODICKÁ ČÁST

- V tomto cvičení nejde o to mít správně hodnocení, jak doprava ovlivňuje přírodu, ale o schopnost žáků porovnat, jak velké rozdíly mohou být mezi různými druhy dopravy a jejich vliv na životní prostředí. Pro referenci pedagoga je níže v příloze uveden seznam základních druhů dopravy a jak mohou ovlivňovat životní prostředí.
- Bezpečnost provozu – obecně
 - Zamýšlíme se nad bezpečností určitého druhu dopravy a snažíme se celý seznam seřadit od nejbezpečnějšího po nejméně bezpečné – zde zvažujeme nejenom bezpečnost cestujících, ale i těch, kteří jsou součástí provozu v okolí.
- Bezpečnost provozu v okolí školy.
 - Žáci společně s pedagogem označí místa, kde se necítí bezpečně a vysvětlí, proč tomu tak je
 - Žáky poté rozdělíme do skupin po třech až čtyřech
 - Skupiny si buď vyberou určité označené místo nebo jim bude určeno pedagogem
 - Žáci mohou plán překreslit tak, jak by podle jejich názoru mělo určité místo vypadat (imaginaci se meze nekladou, pokud je dosažitelná) s popisky, kde by mělo co být a nebýt
- Dopravní projekty aneb jak se to dá dělat jinak
 - Žákům můžeme představit jeden z následujících projektů, které se snaží o udržitelnější přístup k mobilitě nejen ve městech
 - **Evropský týden mobility**
(https://www.mzp.cz/cz/evropsky_tyden_mobility)
Součástí týdne je „Den bez aut“, který má za úkol přesvědčit lidi, aby se alespoň jeden den v roce pokusili používat hromadnou dopravu anebo prostředky na lidský pohon

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

DOPRAVA S ROZUMEM

ANEB CO MŮŽE OVLIVNIT KAŽDÝ Z NÁS

METODICKÁ ČÁST

▪ **Zažít město jinak**

(<https://zazitmestojinak.cz/>)

Setkání sousedů na ulicích uzavřených pro dopravu s jídlem, pitím a kulturními akcemi mající za cíl nejen sblížit komunitu lidí v daném místě, ale i ukázat, jak město s omezeným automobilovým provozem může být mnohem příjemnější pro život

▪ **Do práce na kole**

(<https://www.dopracenakole.cz/>)

Výzva k využívání dopravních prostředků na lidský pohon při cestách nejen do práce a školy, ale i třeba do přírody nebo za sportem.

- **AutoMat** (Spolek AutoMat) je iniciativa pro lepší život v Praze. Zaměřuje se na harmonizaci kvality života a pohybu ve městě. Dohlíží na dopravní a územně-plánovací politiku Prahy, kterou ovlivňuje aktivní podporou pěší, cyklistické a veřejné dopravy.

+ **Rozšiřující aktivita:**

Téma dopadu dopravy na životní prostředí lze využít mezipředmětově v přírodovědných předmětech a v matematice. Umožňuje provést měření hluku, vibrací, kvality ovzduší na různých stanovištích v okolí školy a případně proměřit závislost naměřených hodnot na vzdálenosti od zdroje. Je zapotřebí dostatečné množství pomůcek (hlukoměr, měřič vzdálenosti, měřič kvality a znečištění ovzduší, měřič vibrací). Výsledky měření mohou posloužit také jako data na tvorbu grafů v matematice.

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

DOPRAVA S ROZUMEM

ANEB CO MŮŽE OVLIVNIT KAŽDÝ Z NÁS

METODICKÁ ČÁST

Příloha:

Druhy dopravy pro osobní využití:

Letecká

- běžně poháněná leteckým petrolejem => vypouštění škodlivých látek, hluk, vibrace, zastavení a znečištění přírodního prostředí
 - Vrtulník, Letadlo

Poháněná lidskou silou

- šetrné k životnímu prostředí, tiché
 - Chůze
 - Kolo, koloběžka
 - Pramice
 - Létající kolo (Foglar)

Železniční

- běžně poháněna elektrickou energií => hluk, vibrace, zastavení přírodního prostředí
 - Tramvaj
 - Vlák
 - Metro

Silniční

- běžně poháněná pohonnými hmotami => vypouštění škodlivých látek, hluk, vibrace, zastavení a znečištění přírodního prostředí
 - Automobil
 - Motocykl
 - Autobus
 - Trolejbus (elektřina)

Vodní

- běžně poháněná naftou => vypouštění škodlivých látek, hluk, vibrace, znečištění životního prostředí
 - Přivozy, trajekty
 - Výletní lodě

Vesmírná

- Raketa => vypouštění škodlivých látek, hluk, vibrace, zastavení a znečištění přírodního prostředí
 - Výtah (sci-fi)
 - Vesmírná loď (sci-fi)

Lanová

- běžně poháněná elektrinou => hluk, vibrace, zastavení a znečištění přírodního prostředí
 - Lanovky
 - Výtahy
 - Eskalátor

Negativní dopady dopravy obecně: znečištění ovzduší, vod a půdy, změna klimatu, hluk, vyčerpání neobnovitelných zdrojů (poškození a ztráta stanovišť, vyčerpání nerostného bohatství).

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
interaktivní tabule

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

ANOTACE

Žáci se zamyslí a prodiskutují otázku odpovědnosti každého občana za své chování ke svému okolí obecně. Poté žáci dostanou za úkol zjistit, jak obyvatelé okolí školy dodržují pravidla nakládání s odpady.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova

Vzdělávací oblast:

- Člověk a příroda, Informační a komunikační technologie
- Vztah člověka k prostředí
- Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Cíl lekce:

- Žáci se seznámí s pojmy osobní svoboda a zodpovědnost
- Žáci diskutují o osobní zodpovědnosti za svůj vliv na okolí
- Žáci zmapují své okolí a vyhodnotí nasbírané údaje z okolí školy
- Žáci zasadí získané informace do širších souvislostí MČ Praha

13

ČASOVÁ NÁROČNOST

6 vyučovacích hodin

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

gumové rukavice
vytištěné mapy se zakreslenými sektory
GPS lokátory
psací potřeby
pevné desky
mobilní zařízení s fotoaparátem, případně s kamerou
pracovní listy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna a okolí školy

FORMA PRÁCE

skupinová

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

METODICKÁ ČÁST

Otázky a úkoly - 1. část:

- Krok 1:
 - Vyberte žáka a požádejte ho, ať přečte úvodní text.

Svoboda má sestru. Není tak oblíbená jako Svoboda, nicméně neoddělitelně k sobě patří. Jako dvojčata. Jmenuje se Odpovědnost. Se Svobodou se chce kamarádit každý, Svoboda je vítaná na každém prahu. Odpovědnost jí jde v patách. Pozvěme je obě dál a náš život bude mít pevný základ. Ať děláme cokoli. Odpovědná svoboda a svobodná odpovědnost jedno jsou.

- MD: Je vhodné vybrat žáka, který dobře a nahlas čte. Jiná možnost je, že motivační úvodní text přečtete sami. Případně text vytisknete a žáci si jej přečtou.
- Krok 2:
 - Rozdělte žáky do skupin po pěti, do každé skupiny rozdejte jeden pracovní list.
 - Vyzvěte žáky, aby vymysleli příklad dvojice svoboda a odpovědnost na téma „odpad, nakládání s odpadem, čistota a pořádek v mém okolí a v okolí školy“. Vyzvěte žáky, ať napíšou svou dvojici do pracovního listu. Stanovte časový limit 5 minut. Výstupy tohoto procesu jsou otevřené a závisí na kreativitě žáků.
 - Vzorový příklad:
 - Mohu si svobodně koupit zboží zabalené v obalech-
produkuji odpad.
 - Jsem odpovědný za to, kolik odpadu vyprodukuju a
kam ho uložím/vyhodím.
 - Mám svobodu jak nakládat s odpadem.
 - Jsem odpovědná/ý za to, jak s ním naložím.

ČASOVÁ NÁROČNOST

6 vyučovacích hodin

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

gumové rukavice
vytištěné mapy se
zakreslenými sektory
GPS lokátory
psací potřeby
pevné desky
mobilní zařízení s
fotoaparátem,
případně s kamerou
pracovní listy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna a okolí školy

FORMA PRÁCE

skupinová

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

METODICKÁ ČÁST

- **Krok 3:**
 - Vyzvěte žáky, ať vyberou ve své skupině prezentujícího. Požádejte prezentující z každé skupiny, ať prezentují dvojici svoboda a odpovědnost ostatním.
 - Příprava kroku 4: Okolí školy rozdělte do několika sektorů a zanepte je do mapy v PL.
 - MD: Pro bezpečnou realizaci kroku 4 doporučuji zapojení dalších pracovníků školy za účelem dohledu nad jednotlivými žákovskými skupinami v terénu.
- **Krok 4:**
 - Přemístíme se s žáky před školu. Žáci dostanou desky na PL a gumové rukavice. Žáci si vezmou mobilní zařízení vybavená fotoaparátem, kamerou a GPS-kou.
 - Informujte žáky, že okolí školy je rozděleno na mapě v PL do sektorů. Přidělte sektory pracovním skupinám. Každá skupina zmapuje přidělený sektor.
 - Vyzvěte žáky, ať vyberou ve svém sektoru několik míst (např. hnízda separovaného odpadu, venkovní odpadkové koše, místa s výskytem odpadu, místa čistá bez odpadu) a do připravené mapy zanesou jejich polohu. Zvolená místa ať vyfotí. Vyzvěte je, ať natočí krátkou reportáž na jednom vybraném místě, zahrají si na reportéra, který komentuje stav místa, případně vede rozhovor se spolužákem ze skupiny na téma nakládání s odpady a jeho spokojenost s daným stavem. Ostatní žáci ve skupině tvoří realizační tým (kameraman, režisér, produkční, dramaturg). Žáci mohou nahlédnout do popelnic separovaného odpadu a vizuálně prozkoumat, zda obsahují správný druh odpadu. Upozorněte je, že je nezbytné, aby použili gumové rukavice! Požádejte žáky, ať do PL popíší stav sledovaných míst.

+ Rozšiřující aktivita:

Vyzvěte žáky, ať zjistí, co dělá při tvorbě dokumentárního filmu každý z členů realizačního týmu: produkční, dramaturg, režisér, kameraman, reportér.

ČASOVÁ NÁROČNOST

6 vyučovacích hodin

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

gumové rukavice
vytištěné mapy se
zakreslenými sektory
GPS lokátory
psací potřeby
pevné desky
mobilní zařízení s
fotoaparátem,
případně s kamerou
pracovní listy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna a okolí školy

FORMA PRÁCE

skupinová

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

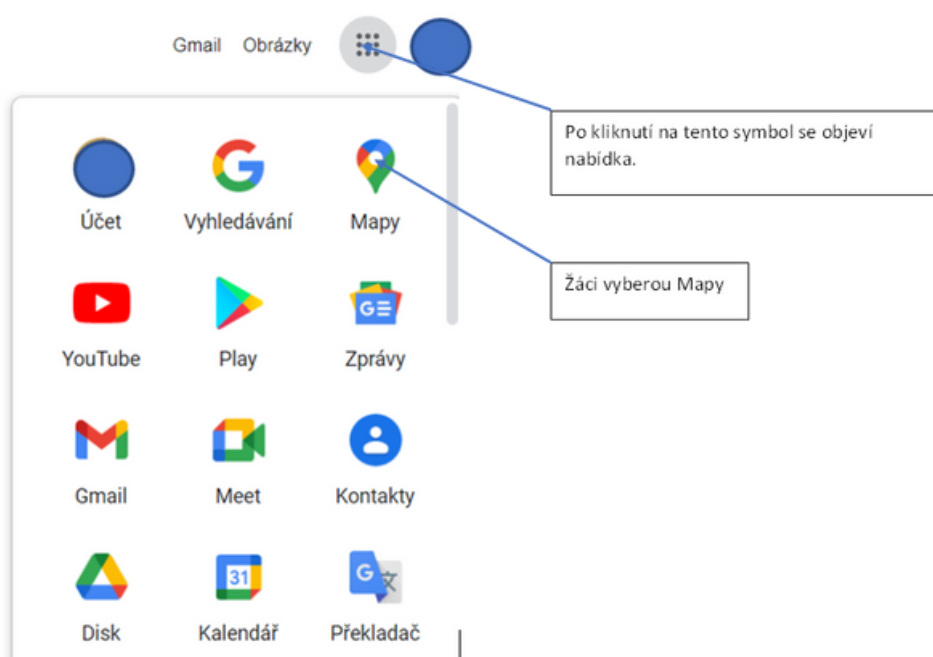
METODICKÁ ČÁST

Otázky a úkoly - 2. část:

Příprava 2. části: Je nutné předem zřídit speciální účet na Google.cz a vytvořit mapu s názvem Společně to zlepšíme (Vaše místa – MAPY - vytvořit mapu).

MD: Doporučuji spolupracovat s kolegou vyučujícím IT.

- Krok 5:
 - Přemístíme se s žáky do učebny s počítači či notebooky a připojením k internetu.
 - Žáci pracují ve stejných skupinách jako v 1. části.
 - Budou zpracovávat data získaná v terénu (poloha, fotografie, video, text).
 - Vyzvěte žáky, ať se přihlásí do účtu na Googlu. Rozdejte jim přihlašovací údaje.
- Krok 6:
 - Vyzvěte žáky, ať nahrají dokumentární videa na youtube.com.
- Krok 7:
 - Vyzvěte žáky, ať přejdou podle návodu na mapu Společně to zlepšíme.

ČASOVÁ NÁROČNOST

6 vyučovacích hodin

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

gumové rukavice
vytištěné mapy se
zakreslenými sektory
GPS lokátory
psací potřeby
pevné desky
mobilní zařízení s
fotoaparátem,
případně s kamerou
pracovní listy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna a okolí školy

FORMA PRÁCE

skupinová

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

METODICKÁ ČÁST

The image shows a screenshot of the Google Maps mobile application interface. At the top, there is a search bar with the text "Vyhledat místo na Mapách Google". A blue arrow points from a text box "Žáci kliknou na tento symbol" to the search bar icon. Below the search bar is the Google logo and a list of map styles: Mapa, Satelitní, Terén, Zeměkoule, Provoz, Veřejná doprava, Na kole, Street View, and Informace o COVID-19. Below this is a list of user actions: Sdílení polohy, Vaše místa, Vaše příspěvky, Vaše časová osa, Sdílet nebo vložit mapu, Vytisknout, and Vaše data v Mapách. At the bottom, there is a blue bar with "Vaše místa" and a close button. Below this bar are four tabs: OZNAČENO ŠTÍTKEM, ULOŽENO, NAVŠTÍVENO, and MAPY. A blue arrow points from a text box "Vyberou Vaše místa a poté MAPY" to the "Vaše místa" tab. At the very bottom, there is a "Domov" button with a home icon and a close button.

ČASOVÁ NÁROČNOST

6 vyučovacích hodin

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

gumové rukavice
vytištěné mapy se
zakreslenými sektory
GPS lokátory
psací potřeby
pevné desky
mobilní zařízení s
fotoaparát, případně s kamerou
pracovní listy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna a okolí školy

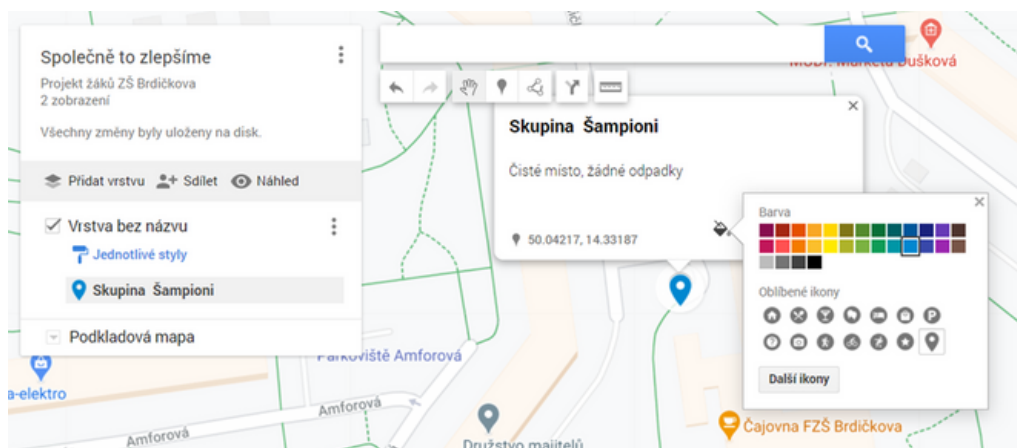
FORMA PRÁCE

skupinová

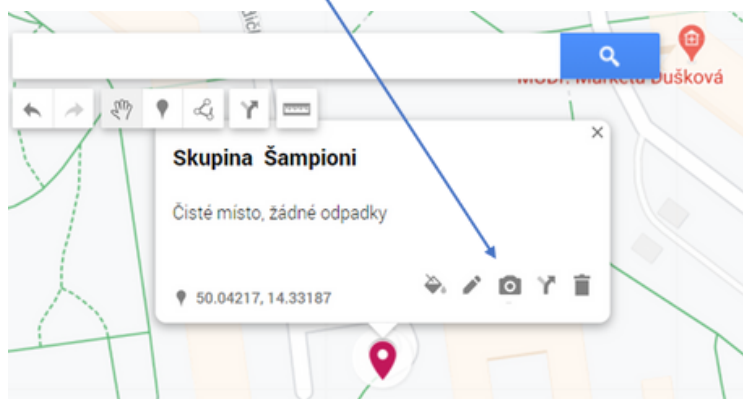
SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

METODICKÁ ČÁST

- **Krok 8:**
 - Vyzvěte žáky, ať do mapy „Společně to zlepšíme“ vloží místa, která prozkoumali v 1.části.

- Při přidávání značky na mapu napíší žáci: Skupina, jméno, popis stavu místa a vyberou barvu značky, kterou použijí na všechna jimi sledovaná místa.
- K místu vloží fotky a video.

+ Rozšiřující aktivita: Vyhledání doplňkových informací.

- Krok 9:
 - Vyzvěte žáky, ať zjistí, kde je nejbližší sběrný dvůr. Určete skupinu, která umístí polohu sběrného dvora na mapu Společně to zlepšíme. Žáci pomocí mapy zjistí informace podle pracovního listu. Vyznačí na mapě polohu sběrného dvora. Dále zjistí, jak se do sběrného dvora jede autem, na kole, MHD, jde pěšky.

! Pracovní listy: Společně to zlepšíme 1
Sběrné dvory Praha 13 <https://www.praha13.cz/Sberne-dvory>

ČASOVÁ NÁROČNOST

6 vyučovacích hodin

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

gumové rukavice
vytištěné mapy se zakreslenými sektory
GPS lokátory
psací potřeby
pevné desky
mobilní zařízení s fotoaparátem, případně s kamerou
pracovní listy

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna a okolí školy

FORMA PRÁCE

skupinová

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

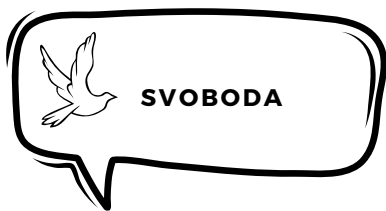
PRACOVNÍ LIST 1

Vymyslete název vaší pracovní skupiny

SKUPINA: _____

Jména členů skupiny:

Téma: odpad, nakládání s odpadem, čistota a pořádek v mém okolí a v okolí školy

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

PRACOVNÍ LIST 2

NÁŠ SEKTOR: _____

Sledovaná místa: _____

- Zaznamenejte polohu pomocí GPS souřadnic nebo zakreslete do mapy

Popis stavu:

Foto, video

Tento materiál vznikl v rámci projektu 51_ FZŠ Brdičkova, CZ.07.4.68/0.0/0.0/19_068/0001461, který je spolufinancován prostřednictvím OP PPR z ESF.

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

PRACOVNÍ LIST 3

Jak daleko od školy je sběrný dvůr pro Prahu 13: _____ km

Leží sběrný dvůr na území Prahy 13?

Zjistí, jak dlouho se do sběrného dvora:

- jede autem
- jede na kole
- jede MHD
- jde pěšky

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 2

NAVAZUJE NA METODIKU SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

ANOTACE

Rolová hra, ve které si žáci vyzkouší práci v týmech, roli radního na jednání, vystoupení prezentujících a závěrečné hlasování radních. Žáci zvolí ze svého středu radní a jednotlivé pracovní týmy předloží své návrhy na změnu, která se týká nakládání s odpady. Vyzkouší si svou dovednost obhájit svůj názor, vyslechnout argumenty ostatních apod. Radní hlasováním rozhodnou, který návrh budou realizovat. Vybraný návrh mohou žáci předložit radnici Praha 13.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Vzdělávací oblast: Umění a kultura (dramatická výchova), Informační a komunikační technologie

Cíle lekce:

- Žáci zažijí v simulační hře jednání radních o předložených návrzích
- Žáci si vyzkouší svou dovednost předložit a obhájit svůj názor, vyslechnout argumenty ostatních, diskutovat
- Žáci pochopí klady a zápory demokracie

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

počítač s připojením k internetu

projektor nebo interaktivní tabule

Pracovní listy

mapa vzniklá v rámci tématu Společně to zlepšíme 1

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

rolová hra
skupinová práce

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 2

 NAVAZUJE NA METODIKU SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

METODICKÁ ČÁST

Otázky a úkoly:

- Krok 1:
 - Vyzvěte žáky, ať vytvoří skupiny stejné jako ve Společně to zlepšíme 1. Poté žáky vyzvěte, ať ve skupinách vymyslí a navrhnu změny, které by vedly ke zlepšení stávajícího stavu nakládání s odpadem. Žáci se inspiřují na internetu, vedeme je ke kritickému myšlení v posuzování důvěryhodnosti zdrojů. Inspiřují se systémem nakládání s odpady v jiných městech, zemích. Své návrhy zapíší do PL.
- Krok 2:
 - Vyzvěte žáky, ať každá skupina zvolí radního a prezentujícího. Radní budou svou skupinou zastupovat na jednání rady. Prezentující z jednotlivých pracovních skupin budou vystupovat před radními a pomocí mapy vytvořené v "Společně to zlepšíme 1" budou prezentovat výsledky šetření a předkládat návrh změny své pracovní skupiny.
 - Radní zasednou ke schůzi, jejíž cílem je vybrat nejlepší návrh na změnu v nakládání s odpady v jejich městské části. Prezentující z každé pracovní skupiny vystoupí.
 - Na závěr radní hlasují, který návrh bude realizován. Radní nesmí hlasovat za návrh své vlastní pracovní skupiny. Je vhodné žákům zdůraznit, že nejde o vítězství jedné konkrétní pracovní skupiny, ale o lepší život všech v regionu.

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

počítač s připojením k internetu

projektor nebo interaktivní tabule

Pracovní listy

mapa vzniklá v rámci tématu Společně to zlepšíme 1

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

rolová hra

skupinová práce

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 2

NAVAZUJE NA METODIKU SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 1

METODICKÁ ČÁST

Otázky a úkoly:

- Krok 3 - Závěrečný kruh - reflexe:
 - Žáci si sednou do kruhu a pedagog klade otázky. Je možné použít míček. Pedagog položí otázku a hodí míček žákovi. Ten odpoví a hodí míček dalšímu žákovi.
 - *Otázka pro všechny:* Cítíš se být spoluodpovědný za to, jak čisté je okolí školy?
 - Jaké klady má vybraný návrh na změnu?
 - Jaká vidíš slabá místa vybraného návrhu na změnu?
 - *Otázka pro prezentující:* Jak ses cítil v roli prezentujícího?
 - *Otázka pro radní:* Jak se cítil radní, když dělal rozhodnutí za celou skupinu?
 - *Otázka pro ostatní:* Jak jste se cítili, když vás váš radní zastupoval na jednání na radnici? Dali byste radnímu znovu svůj hlas?

+ **Další doporučení:** Návrh, který radní vybrali jako nejlepší, mohou žáci předložit spolu s mapou radnici Praha 13 a prezentovat na webových stránkách školy.

+ **Inspirace Jak hospodaří s odpady ve Švýcarsku:**

- https://cs.qaz.wiki/wiki/Waste_management_in_Switzerland
- <https://www.siegl.cz/blog/likvidace/jak-se-tridi-odpad-v-zahranici>

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

počítač s připojením k internetu

projektor nebo interaktivní tabule

Pracovní listy

mapa vzniklá v rámci tématu Společně to zlepšíme 1

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

rolová hra

skupinová práce

SPOLEČNĚ TO ZLEPŠÍME 2

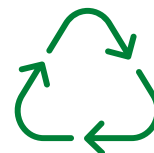
PRACOVNÍ LIST

SKUPINA: _____

Jména členů skupiny:

Navrhněte změnu v nakládání s odpady na Praze 13 a odůvodněte ji:

Inspirujte se např. nakládáním s odpady ve Švýcarsku

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

ANOTACE

Co skupina obyvatel, to jiné zvyklosti ohledně oslav všeho druhu. Podíváme se podrobněji na oslavy narozenin. Žáci v pracovních skupinách zjistí, jaké narozeninové zvyklosti jsou v různých zemích. Využijí kreativní pomůcky na výrobu přání k narozeninám a napíší je v jazyce dané země.

Žáci se zamyslí nad významem dárků a podle čeho poznáme, že je dárek dobrý. Zvláštní pozornost bude věnována rozlišení hmotných a nehmotných dárků.

Žáci si formou hry ověří svou schopnost vcítit se do druhých a odhadnout jejich přání.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Cíle lekce:

- Žáci zjistí, jak rozdílné mohou být oslavy narozenin v různých částech světa
- Žáci si za pomoci tvorby přání k narozeninám vyzkouší, jaké je to psát v jiném jazyce
- Žáci si vyzkouší, jak jednoduché či složité je vcítit se do spolužáka a přijít na to, co by si mohl přát jako dárek k narozeninám

ČASOVÁ NÁROČNOST

3 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

psací potřeby

papír

kreativní pomůcky

předtištěné předlohy

DOPORUČENÉ MÍSTO
REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

METODICKÁ ČÁST

1. Otázky, které na začátku položíme žákům:

- Co jsou to narozeniny a proč se slaví?
- Jak slavíme narozeniny – slaví je všichni stejně, podobně nebo rozdílně? (v případě žáků s OMJ je možné, že budou slavit narozeniny jinak než v ČR)
- Jak probíhaly vaše poslední narozeniny? Co se dělo?
- Jaké se dávají dárky? Můžeme dát dárky, které nic neváží? Jaké by mohly být? (zde zvažujeme rozdíl mezi hmotnými a nehmotnými dárky a jak by takový nehmotný dárek mohl vypadat – běžně se jedná o společné smysluplné trávení volného času)

2. Oslava:

- Žáky rozdělíme do skupin
- Každá skupina dostane kartu s jednou zemí s popisem (viz příloha), kde je uvedeno, jak se slaví narozeniny (v případě žáků s OMJ můžeme dopředu požádat jejich rodiče o přípravu pro jejich vlastní zemi a jazyk podle předpřipravených příkladů).
- Úkolem skupiny je připravit oslavu pro někoho z takové země
 - Připraví oslavu (mohou i jen nakreslit na papír) podle indicie uvedené na kartičce – viz příloha
 - Napíší přání „VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM“ v daném jazyce
 - Vše předvedou ostatním spolužákům

3. Hra na dárky:

- Rozdělíme žáky do dvojic
- Každý z dvojice se zamyslí, co by si ten druhý mohl přát (neradí si navzájem)
- Zapíší na papír, jaký dárek by tomu druhému mohli dát
- Oba dva žáci si porovnají, jak moc se trefili

ČASOVÁ NÁROČNOST

3 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1. stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

psací potřeby
papír
kreativní pomůcky
předtištěné předlohy

DOPORUČENÉ MÍSTO
REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

METODICKÁ ČÁST

4. Reflexe:

- Zvažujeme společně se žáky:
 - Jestli je dobře, že jsou rozdíly v oslavách, jak mezi rodinami u nás, tak mezi rodinami v zemích ve světě
 - Jak těžké nebo lehké je psát v cizím jazyce
 - Jaké dárky mají nejradši a jestli jsou mezi nimi i nehmotné dárky
 - Když chceme někomu dát dárek, jak je náročné se vcítit do toho druhého a jeho přání

+ Příloha:

Předlohy - Narozeninové zvyklosti v různých zemích:

ČASOVÁ NÁROČNOST

3 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

1.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

psací potřeby

papír

kreativní pomůcky

předtištěné předlohy

DOPORUČENÉ MÍSTO

REALIZACE

učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

NAROZENINOVÉ ZVYKLOSTI 1

	Hong Kong
Nudle dlouhověkosti	
	生日快乐 Shēngrì kuàilè

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

NAROZENINOVÉ ZVYKLOSTI 2

	Austrálie
Pohádkový chléb	
	Happy birthday

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

NAROZENINOVÉ ZVYKLOSTI 3

	Rusko
Všichni dostanou dárky. Dárky jsou zavěšené na provázku	
	С днём рождения (S dnem rozhdeniya)

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

NAROZENINOVÉ ZVYKLOSTI 4

	Holandsko
Ozdobená židle pro oslavence	
	Gefeliciteerd

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

NAROZENINOVÉ ZVYKLOSTI 5

	Mexiko
<p>Piñata Hračka naplněná sladkostmi pro všechny.</p>	
	feliz cumpleaños

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

NAROZENINOVÉ ZVYKLOSTI 6

	Korea
Polévka z mořských řas	
	생일 축하 saeng-il chugha

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

NAROZENINOVÉ ZVYKLOSTI 7

	Izrael
Koruna na hlavu z listů stromů nebo z květin	
	יום הולדת שמח Yom Huledet Sameach

PROZKUMÁME OKOLÍ 1

ANOTACE

Žáci v první fázi vyrazí do okolí školy a s využitím fotoaparátu zaznamenají místa, která jim přijdou nevyužitá, zanedbaná nebo nevhodně využívaná. Pracují ve skupinách a spolupracují v týmu, kde musí komunikovat a domluvit se na volbě míst.

Žáci si procvičí práci ve skupině, komunikační schopnosti a blíže se seznámí s okolím školy, kterému třeba do této doby nevěnovali takovou pozornost.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Cíle lekce:

- Žáci se blíže seznámí se stavem okolí školy a uvědomí si, která místa by potřebovala změnit k lepšímu
- Žáci zvládnou komunikaci ve skupině a společně se rozhodnou, které místo potřebuje nápravu nejvíce
- Žáci jsou schopni společně kriticky zhodnotit, co zjistili

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

psací potřeby
papír
vytištěná mapa okolí
fotoaparát

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

okolí školy

FORMA PRÁCE

skupinová

PROZKOU MÁME OKOLÍ 1

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Žáci se zamyslí, jaká místa v okolí školy by dle jejich dosavadních znalostí potřebovala změnu k lepšímu.

MD: Pro bezpečnou realizaci bodu 2 doporučuji zapojení dalších pracovníků školy za účelem dohledu nad jednotlivými žákovskými skupinami v terénu.

2. Úkoly:

- **Rozdělení žáků** do skupin po třech až čtyřech, kdy každá skupina má své nezaměnitelné jméno. Každý žák má jednu či více z následujících funkcí.
 - Fotograf (pořizuje snímky míst, která podle nich potřebují změnu)
 - Zeměměřič (společně s fotografem zaznamenává, kde je která fotografie pořízena – může i takovým způsobem, že připravuje označení určení přesného místa na papír, který fotograf vyfotografuje a tedy bude možné jednoduše místa identifikovat)
 - Zapisovatel/prezentátor (zapisuje, na čem se skupina na vybraných místech shodla, zakresluje místa do mapy a případně zadává do aplikace „Moje mapy“ od Google a na závěr prezentuje stanoviska skupiny)
 - Hledač/kontrolor (vede na místa, na kterých se ve skupině žáci dohodli a kontroluje, zdali vše probíhá tak, jak má, například jestli se na něco při práci nezapomnělo)
- **Skupinová terénní práce** – sběr dat z vybraných míst za pomoci fotoaparátu a zaznamenání závěrů o specifickém místě (všichni ze skupiny jsou zapojeni dle jejich přidělených funkcí)
- **Zpracování výstupů** a volba jednoho místa, které potřebuje změnu – pokud tuto část úkolu žáci nebudou mít čas zpracovat během výukové hodiny, pak je vhodné jim toto dát jako mimoškolní aktivitu, během které mohou najít dostatek času na probrání možností a vybrání vhodné lokality.

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

psací potřeby
papír
vytištěná mapa okolí
fotoaparát

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

okolí školy

FORMA PRÁCE

skupinová

PROZKOUÁME OKOLÍ 2

 NAVAZUJE NA PROZKOUÁME OKOLÍ 1

ANOTACE

V druhé fázi lekce žáci zakreslí vybraná místa do předem připravené mapy (varianta tištěné nebo elektronické slepé mapy) a využijí škály emoji, jako pocitu, jak se na daném místě cítí. Součástí hodiny budou návrhy na změnu využití zdokumentovaných míst a předložení návrhů ostatním skupinám. Žáci si vyzkouší formulaci návrhu na změnu a jeho prezentaci.

Zmíníme mezinárodní i lokální projekty týkající se dopravy a dle času představíme řešení situace udržitelnosti ve světových metropolích.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, spokojenost, participace

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Cíl lekce:

- Žáci vytvoří přehled všech míst v okolí školy, které dle nich stojí za pozornost
- Žáci budou schopni prezentovat své závěry za pomoci pouze klíčových slov
- Žáci se z nabízených míst, která potřebují změnu demokraticky rozhodnou, která jsou nejpálčivější
- Žáci si uvědomí, jak důležité je se aktivně podílet na utváření našeho okolí

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
vytištěná mapa okolí

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

PROZKOU MÁME OKOLÍ 2

NAVAZUJE NA PROZKOU MÁME OKOLÍ 1

METODICKÁ ČÁST

1. Úkoly:

- Zapsání a uložení všech získaných dat do Mymaps od Google anebo do papírové mapy
- Se žáky postupně probereme místa, která zaznamenali do Mymaps od Google, hledáme podobnosti a rozdílnosti v různém pojetí zlepšování okolí školy
- Návrh na změnu místa – každá skupina si vybere jedno místo, i více skupin si může vybrat jedno specifické místo, pak se zaměříme na rozdílný přístup k řešení. Návrh může být překreslení mapy s vysvětlivkami anebo v rámci VV vyzkoušet práci s kresbou perspektivy. Jako podklad pro perspektivu je možné využít Street View na Google Maps, pokud je k dispozici, (ikona panáčka vpravo dole) anebo fotografie, které žáci pořídili.

- Skupina vytvoří prezentaci – tato může být v elektronické podobě anebo ve fyzické. Mohou vytvořit 3D model, kresbu s perspektivou nebo upravený mapový podklad zvoleného místa a připraví komentář k prezentaci. Připomeneme, že k dobré prezentaci je nejlepší mít připravený seznam klíčových slov, který řečníkovi umožňuje mít přirozenější projev, než když čte vše slovo od slova.
- Demokratické volby – s žáky si připomeneme pojem demokratické volby s tím, že na základě tohoto systému se jako třída budeme rozhodovat, který návrh je nejlepší. Pro lepší vyprávěcí šanci volených projektů nemůže skupina volit sebe samu a musí volit nějakou jinou skupinu. Můžeme rozhodnout, že každá skupina má jeden hlas a tedy, že demokratická volba je i v rámci skupiny anebo každý žák má jeden hlas, který nemůže dát sobě.
- Vítězný návrh je možné odeslat na obecní úřad.

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)

internet

psací potřeby

papír

vytištěná mapa okolí

DOPORUČENÉ MÍSTO
REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

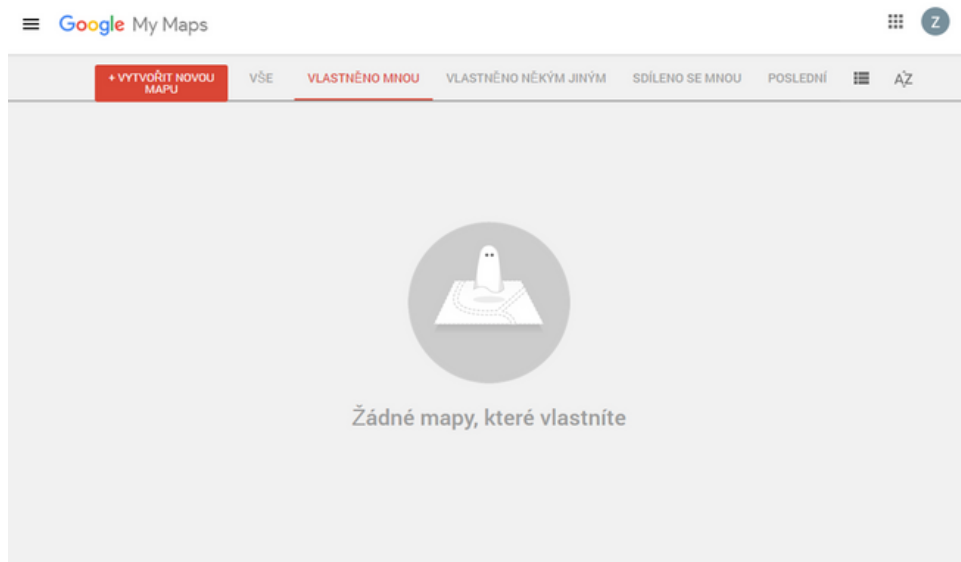
PROZKUMÁME OKOLÍ 2

NAVAZUJE NA PROZKUMÁME OKOLÍ 1

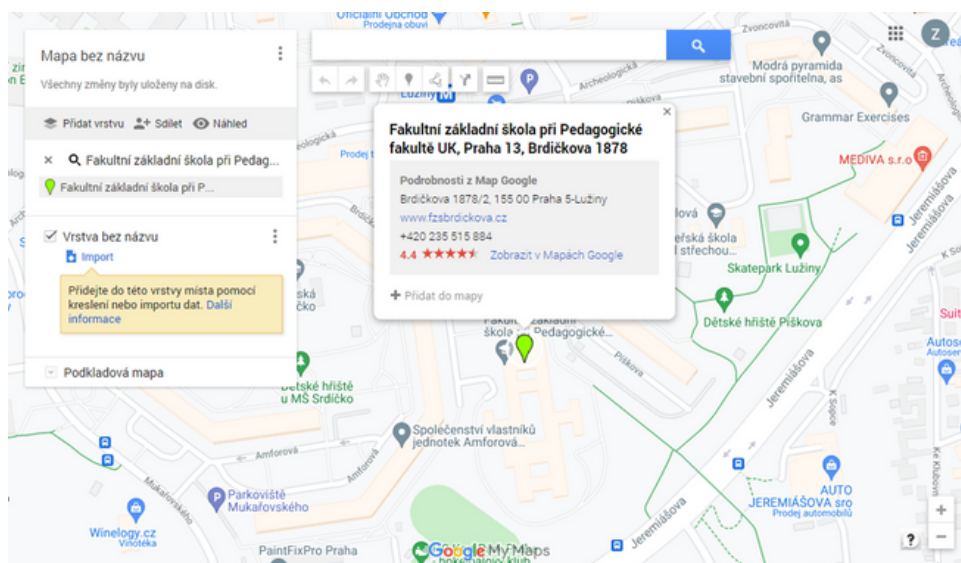
PŘÍLOHA - PRÁCE S APLIKACÍ MOJE MAPY OD GOOGLE

1. Příprava učitelem

- Vytvořte účet na mymaps.google.com
- Po úspěšné registraci se zobrazí následující stránka

- Klikněte na „Vytvořit novou mapu“
- Zadejte vaši školu do vyhledávacího pole a klikněte tlačítko lupy nebo „Enter“. Mapa se přiblíží k vaší škole

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
vytištěná mapa okolí

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

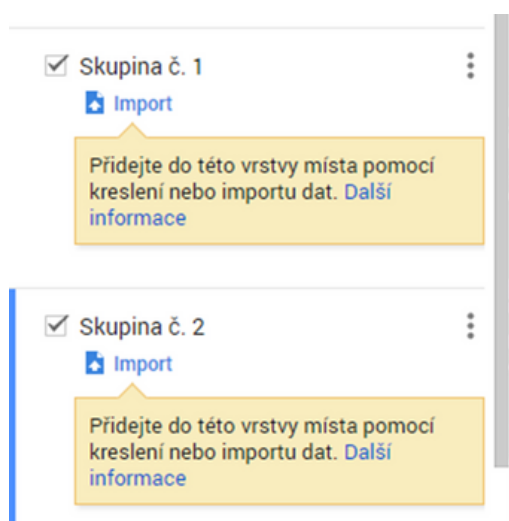
skupinová

PROZKOUÁME OKOLÍ 2

NAVAZUJE NA PROZKOUÁME OKOLÍ 1

PŘÍLOHA - PRÁCE S APLIKACÍ MOJE MAPY OD GOOGLE

- V levé části je uvedena „Mapa bez názvu“ – po kliknutí na nápis můžete změnit název mapy
- Níže v levé části jsou vrstvy. Každá vrstva bude určena pro jinou skupinu žáků a podle toho ji pojmenujeme (tři svislé tečky po pravé straně od každé vrstvy). Budeme instruovat žáky, že mohou pracovat pouze ve vlastní vrstvě. Ve vlastní vrstvě pracují tak, že ji označí kliknutím myši a ta se po straně zbarví do modra. Na obrázku níže je vidět, že pracujeme s vrstvou Skupiny č. 2. Možnost „import“ ignorujeme, zmizí po přidání prvního umístění v každé vrstvě.

- Kliknutím tlačítka „náhled“ s ikonou oka pak můžeme jednoduše nahlédnout do všech zaznamenaných míst i je vybírat pouze podle rozdělených skupin. Mapu je pak možné sdílet veřejně bez toho, aby měli prohlížející možnost do této mapy zasahovat – vše již záleží na nastavení, které provedete v nabídkách průvodce nastavením.

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
vytištěná mapa okolí

DOPORUČENÉ MÍSTO REALIZACE

PC učebna

FORMA PRÁCE

skupinová

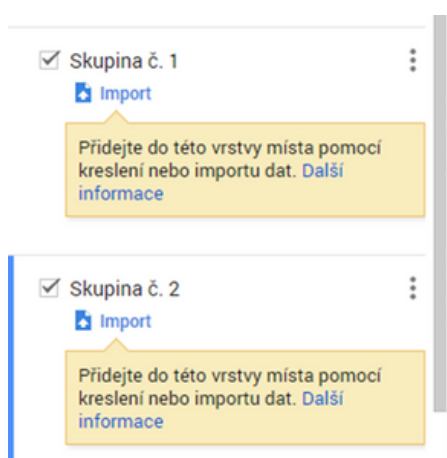
PROZKUMÁME OKOLÍ 2

NAVAZUJE NA PROZKUMÁME OKOLÍ 1

PŘÍLOHA - PRÁCE S APLIKACÍ MOJE MAPY OD GOOGLE

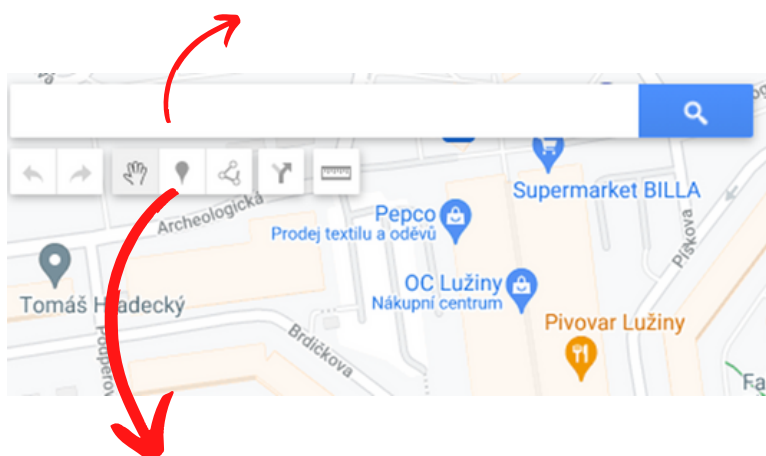
2.Práce skupin žáků

- Přihlaste se na mymaps.google.com účtem, který dostanete od svého učitele
- Vyberte mapu, kterou vám určí učitel
- V levé části uvidíte skupiny s vaším označením, vyberte svou skupinu tak, aby byla označená modrým pruhem vlevo

- Popis panelu

vyhledávací pole - zde můžete najít vaši školu

Zde klikněte pro zadání místa, které chcete uložit do mapy (místo kurzoru se na mapě objeví kříž, který kliknutím na část mapy otevře dialogové okno).

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)
internet
psací potřeby
papír
vytištěná mapa okolí

DOPORUČENÉ MÍSTO
REALIZACE

PC učebna

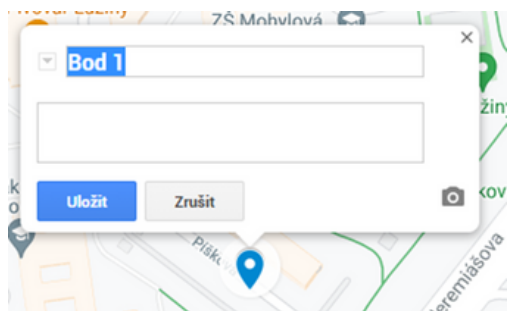
FORMA PRÁCE

skupinová

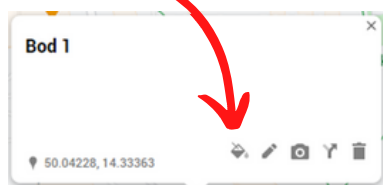
PROZKOUMÁME OKOLÍ 2

↪ NAVAZUJE NA PROZKOUMÁME OKOLÍ 1

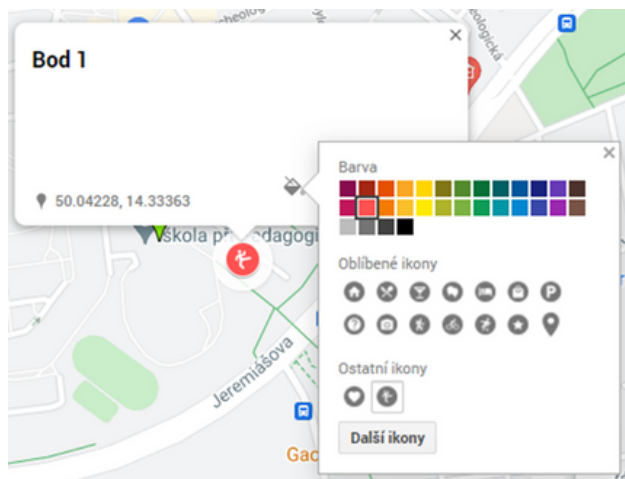
↪ PŘÍLOHA - PRÁCE S APLIKACÍ MOJE MAPY OD GOOGLE

- Název „Bod 1“ přejmenujte na název místa dle vašeho uvážení. Do prostoru níže pak popište, co se vám na vybraném místě líbí či nelíbí. Pomocí ikonky kamery můžete přiložit fotografie
- Klikněte na „Uložit“
- Přiřaďte emotikon k místu
 - Klikněte na místo, ke kterému chcete přiřadit emotikon
 - Otevře se bublinová nabídka, klikněte na ikonku označenou červenou šipkou

- Zelená barva je pro nejlepší místo, žlutá je pro místo, které není nejlepší ale ani nejhorší, a červená barva je pak pro místo, které podle vás potřebuje změnit nejvíce. Ikonu si můžete vybrat dle svého vkusu

ČASOVÁ NÁROČNOST

2 vyučovací hodiny

VĚK ŽÁKŮ

2.stupeň ZŠ

MATERIÁL A POMŮCKY

tablety (PC)

internet

psací potřeby

papír

vytištěná mapa okolí

DOPORUČENÉ MÍSTO
REALIZACE

PC učebna

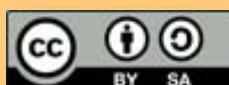
FORMA PRÁCE

skupinová

Publikace podléhá licenci:

Creative Commons Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Pro zobrazení licenčních podmínek navštivte
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Tento materiál byl graficky zpracován v programu canva.com

**Tento materiál vznikl v rámci projektu 51_ FZŠ Brdičkova,
CZ.07.4.68/0.0/0.0/19_068/0001461, který je spolufinancován
prostřednictvím OP PPR z ESF.**

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

